

10 клишета, които си струва да се избягват в сценария

Бил Мерит, редактор-консултант, преподавател по сценарно майсторство, автор на бестселъра „Living the romantic comedy“.

Сценаристите по цвял свят често попадат в капана на стереотипите и подсъзнателно копират драматически прийоми един от друг. Да избягате от това ще помогне списъкът с клишета, съставен от професионални редактори специално за Cinemotion_lab. Първи се изказа консултантът на холивудското студио Warner Bros. Бил Мерит.

Всяка година в езика на киното се появява ново клише. Това е тъжната истина на сценарния занаят. След появата на филма „Kick Ass“, например, е логично да очакваме, че в следващото десетилетие децата в екшъните ще псуват като каруцари, преди да сритат задника на злодеите. А аз все още помня старите времена (преди излизането на „Матрицата“), когато героите не „увисваха във въздуха, обкръжени от траекториите на бавно летящи куршуми“.

Някои от клишетата се оказват невероятно издържливи. Например, създателите на трейлъри досега използват за комичните акценти звука на игла, скърцаща по плоча, и въобще не им пука, че в 2010 година повечето хора са забравили какво е винил. Явно е и, че фрази като „Прикрий ме. Аз тръгвам!“ или „Май си имаме компания“ никога няма да умрат.

Изберете който и да е жанр, който и да е типичен персонаж и ще намерите милион „съпътсващи“ клишета. Независимо от това, че те отдавна трябва да изчезнат, аз и моите приятели – редактори, постоянно ги срещаме в изпратените ни сценарии. Ето и неголям списък с шаблони, на които попадаме особено често.

Уволнение и изневяра

Явно уволнението не е достатъчно тежък удар за героя. Когато той се връща вкъщи, той хваща своята половина в леглото с някой друг. Между другото, оригинална модификация би била да я хване и с друг и с друга едновременно, но за това сценаристът трябва да прояви минимална креативност... това, уви, вече не го очаквам.

Знаковата сцена „Напушен за пръв път“

Да, в някои щати се замислят за легализация на марихуаната, но това не обяснява защо сценаристите толкова обичат да използват сцена, в която човек, който никога не е опитвал наркотици, случайно изяжда курабия с необичаен пълнеж от индийски коноп. Наистина ли ви се струва, че това е нещо ново в комедиите?

Непоносимата лекота, с която двигателят не пали

Ако героят скача в кола, за да се спаси по-бързо от предследване, то няма сила на света, която да я накара да запали от първия път, моделът няма значение, нито годината на производство.

Най-баналното начало

Преди няколко години такова начало беше „Героят се събужда сутринта“, но ми се струва, че книгата „Сценарно майсторство за глупаци“ подсказва на много глупаци, че това не е най-добрият вариант. Сега най-честото начало е следното: „Камерата бавно се движи над града/улицата/селото...“ Този кадър винаги завършва с това, че ние се приземяваме в двора/на прозореца/на врата на протагониста. И независимо от това, че този ход отдавна се използва, както и „Камерата се отдръпва и се оказва, че...“, той се среща в новите сценарии всяка седмица.

Какво да хапна, когато съм се задържал в офиса

Кога за последен път ядохте китайска храна от картонена кутия?... с пръчици? Защо ние го правим рядко, а героите в лошите сценарии – постоянно? Защо всички, които се заседяват докато в офиса, полицейския участък или даже вкъщи пред телевизора, просто са задължени да си поръчат китайска храна?

Най-използваният музикален прием

Няма нищо по-неизобетателно, от монтаж на приятни моменти от миналото на фона на „Класически соул“. Въпреки това, сценаристите неспонтанно защо продължават да използват този ход. Преди известно време всеки, който не го мързеше използваше „I feel good“ на Джеймс Браун, а после тя беше сменена от „We are Family“. Ползвайте ги със здраве, ако мозъкът ви не е способен на нищо оригинално.

Тайната е разкрита. С помощта на видео!

Уликата, ключовото доказателство е записано на ДВД, видеокасата, кинолетна. А това значи, че в решаващия момент героят или героинята ще я пуснат на голям екран, по такъв начин, че всички (и зрителите) да могат да я видят... после знаете какво става.

Най-най-често срещаната метафора

Без всякакви преувеличения, това сравнение се среща като минимум във всеки трети сценарий, който ми изпращат. Не знам кой е започнал тази традиция (само да ми падне!), но фактите са си факти: фразата „като елен, застинал в светлината на фарове“ бие всички рекорди по честота на употреба.

И за финал – един прием, който сега се среща в почти всички комедийни сценарии:

Всички викат!

Ние знаем, кой пръв използва този прием: Мелиса Метисън и Стивън Спилбърг. През 1982-ра, това изглеждаше свежо и ново, а сега предизвиква прозявки. В „Извънземното“ детенцето Дрю Баримор видя пришествие и се развива – а той се развива, защото тя се развива, а тя се развива, защото той се развива, а той... Този прием се използва вече 18 години. И ако вие сте един от тези, които и досега го прилагат, то трябва да ви вземат лиценза на сценарист. (На второ място е приемът „Куче, учудено накланящо глава“.)

Моля ви, послушайте човека, който стои в първите редици в защитата на кинокомпаниите от лоши сценарии. Ако се готвите да напишете фраза, или да използвате сюжетен ход, сцена, която вече сте видели някъде, то нека в главата ви възникне мисълта „Това ли е всичко, на което съм способен?!“.

Превод: Андон Мутафчиев